Ч. 58 Неділя 14 (26) марта 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—45

Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

По відповідях правительственного комісаря на засіданю дня 23 с. м. ухвалено з порядку дневного позволити репрезентациї повітовій затягнути позичку в сумі 20.000 зр. на покрите коштів будови шпиталю в Чорткові. — На висшу школу торговельну у Львові ухвалено річну суму 8000 зр.

Наконець удало ся зібрати потрібний комплет послів і приступлено до зміни ординациї виборчої. Після тої зміни сойм краєвий має складати ся зі 161 членів а именно: а) з трох архіепіскопів львівских, кн. епіскопа краківского, двох епіскопів перемиских, епіскопа тарнівского і епіскопа станїславівского. Наколи би престол архіепіскопский або епіскопский вакував, заступає адміністратор епархії; — б) з презеса краківскої академії наук; — в) з ректорів університету львівского і краківского і ректора львівскої політехніки; — г) зі 149 вибраних послів а то: 1) з 44 послів з більшої посїлости; — 2) з 31 послів з міст і палат торговельних; — 3) з 74 прочих послів з громад. Закон має війти в житє з днем єго оголошеня. Сей закон ухвалено в третім читаню 110 голосами против 4.

Так само ухвалено і внесене пос. Каратницкого, що урядник вибраний послом не потребує брати урльопу до виконуваня свого мандату.

З порядку дневного ухвалено підвисшити фонд позичковий для кулок рільничих з 25.000 зр. до 34.000 зр. і вплачувати до того фонду річно по 3000 зр. а 2000 зр. видавати на підпиране кулок. На внесене пос. Остапчука ухвалено додаток, щоби Виділ краєвий при уділюваню позичок увзглядняв і читальні рускі, з котрими суть сполучені торговлі і спілки промислові.

На заведене садівниче в Заліщиках ухвалено утворити Виділови краєвому кредит до висоти 32.805 зр. яко доповнене решти коштів основаня і поручено вистарати ся від правительства о субвенцию в висоті 50 процент загальних коштів. — По залагодженю справи банкової станула на порядку дневнім справа прилученя села Сколього до міста Сколього. Референт комісиї пос. Мерунович вносив, щоби Виділ краєвий предложив проект закона о прилученю, але щоби громада села Сколього по прилученю задержала своє майно окремо і щоби кожда громада платила свої довги окремо. Посли Окуневский і Вахнянин противили ся сему полученю. Коли прийшло до голосованя, показало ся, що нема комплету.

Бесїда пос. Вахнянина

при справі підвисшеня плат народ. учителів. Висока Палато! Я уповажнений в имени послів руского клюбу заявити, що будемо голосувати за предложенем краєвого виділу. Хоч неохотно полємізую, мимо того мушу бодай в кількох словах звернути ся до заміток, піднесених першим бесїдником при сїй справі. Пос. Торосевич висказав передовсїм глубокий жаль за тими добрими часами, коли то учитель коштував край лише 130 зр. (Торосевич: (Ja nie wyrażałem żalu, tylko powiedziałem, że wtedy kosztował tyle, a teraz tyle przeciętnie, ale tu wszystko przekręcają). Відтак сказав пос. Торосевич, що тепер учитель коштує пересїчно аж 530 зр. Но, сли в тих словах не містить ся банованє за тими старими, добрими, золотими а дешевими часами, то хиба я льоґічно не потрафлю думати. Наколи менї хто каже: Колись учитель коштував нас так мало, а нинї коштує нас так богато, то в тім чей же лежить мисль, що давнї часи були лучші, а за лучшими часами можна і затужити. Як би ми з того становища судили справу, то легко моглибн би ми поважаного посла Торосевича переліцитувати, наколи би ми вабанували аж за тими часами, в котрих учитель нїчого не коштував, бо єго — просто сказавши — зовсїм не було. Пос. Торосевич злякав ся, що шкільний буджет в послїдних 30 лїтах так страшно зріс. Нема чого лякати ся. Всюди таке сталось. Я укажу лише на буджет шкільний в Угорщинї.

В 1868 роцї, по дуалїзмі, шкільний буджет угорскої держави виносив ледви 1,346.000 зр., а нинї в 1899 р. виносить 16 мілїонів. Видко, що всї краї, що хотять двигнути ся, видають на шкільні справи, бачучи в просьвітї запоруку свого економічного та полїтичного розвою. Угорщина по дуалїзмі не жалувала гроша на просьвіту, але за те змогла она небавом вложити три мілїярди на продуктивні інвестициї всякого рода і станути в рядї з культурними народами Европи. Для того не жахаюсь я, що наш шкільний буджет росте, бо єсьм пересьвідчений, що інвестиция на культурні цїли, именно на просьвіту, буде продуктивним видатком.

Сказав нам поважаний пос. Торосевич дальше, що в краю біда, біда в дворі, біда і в селяньскій хатї. Сего факту не перечу. Але скажу, що коли розходилось о те, чи можемо ми нинї важити ся на більший видаток для піднесеня плати учителів, ми спитали в першій

---

22)

В ДЖУНҐЛЯХ.

(З анґлїйского — Ред'ярда Кіплїнґа).

(Конець).

Наконець налягла знов на гущавину глуха тишина, і лиш часом ще затріщало галузє — знак, що іде новий слонь. Тогди Каля Наґ, хитаючись і котячи ся, вийшов із свого місця межи двома деревами край полянки; він рохкаючи і глоктаючи, увійшов між ту масу, а всї другі слонї пішли за єго примірom і стали потяжко ходити доокола, та розмавляти з собою глоктаючим голосом. Малий Тумаі лежав витягнений як довгий, і з високого свого місця міг дивити ся на многі десятки широких хребтів, на форкаючі хоботи, та на маленькі очи, котрими слонї завертали. Він чув як клеваки голосно били один об другого і як шелестїла суха рапава шкіра звинених хоботів, та як терли ся величезні плечі об себе і як плескали хвости по боках. Відтак нараз хмара закрила місяць і чорна ніч висунула ся знову з джунґлїв на полянку; але слонї не переставали все однаково порушати ся, сувати ся і глотити ся, та сопіти. Малий Тумаі знав, що ціле місце повне слонів, та що нема способу з Каля Наґом втечи; він затиснув длятого зуби, і скреготячи ними, постановив собі, як добрий мисливий, витревати до кінця.... В Кеддазї бодай сьвітило ся кілька смолоскипів, а погоничі криком відганяли злих духів, але тут серед чорної пітьми був він сам один окружений лиш дикими потворами і повними тайни джунґлями.

Нараз якийсь слонь підніс хобот і дотулив ся ним єго колїна — він зачав неспокійно трубіти — понесла ся відповідь і з переду і з заду і з боків, аж здавало ся, як би вся чорна ніч замінила ся на один однїсенький вaглушаючий голос. То тревало кілька страшних хвиль і малий Тумаі поблїд, став блїдший як сьвітло місяця, що надармо силувало ся добутись зпід густих хмар. Роса стала падати з високих дерев як дощ і знов всюди настала ніч і тишина. Аж ось поніс ся якийсь глухий шум, а малий Тумаі не знав, що то і звідки оно. Шум той став сильнїйший; Каля Наґ почав поволи підносити передні ноги, одна за другою, і тупав ними об землю, що аж дуднїло — раз, два — раз, два — так правильно, як би якими довбнями. Рух той пішов від одного слоня до другого — аж ціла чорна маса, тупаючи, хитала ся то в один бік, то в другий.

Земля трясла ся і дуднїла а Тумаі гадав, що то бог громів сидить десь замкнений під землею і стогне, та реве, бо хоче видобути ся з своєї вязници. Роса капала з дерев аж галузє до суха обтрясло ся з неї; гук грому котив ся щораз близше і близше; земля хитала ся а малий Тумаі замкнув очи і заткав собі уха руками. Але мимо того відчував він і чув все; а иноді подивив ся він крадькома крізь пальцї, але й зараз замикав очи. Раз, чи два рази посунув ся Каля Наґ о кілька кроків наперед — тогди до того гуку прилучив ся ще й лоскіт галузя, та хляпанє подушених, сочистих ростин — але за кілька хвиль опісля гриміло знов глухо як би зпід землї. Якесь дерево затріщало і заскрипіло десь недалеко — хлопець витягнув руку і міг домацяти ся кори — але Каля Наґ пхав ся наперед і тупотів — раз, два — раз два. Кількох молодих слонів заревіло — нараз пішов такий гомін, як би слонї били ся — а відтак знов задуднїла земля і приглушила той якийсь гомін. Малому Тумаї пригадали ся всї злі духи і опирі, котрих повно в джунґлях; голова стала єму така горяча, як огонь, а ціле тїло болїло єго. Ох! ніч здавала ся єму така довга і така темна, як ще нїколи доси. Але наконець по запаху воздуха зміркував він, що вже свитає.

Понад вершками горбів заблиснув ранок з жовтим як золото проміием, а нараз притихли стони доокола, мов би втекали в гущавину від першого проміня надходячого сьвітла. Ще заким гомін прошумів в ухах малого Тумаі, заким він ще мав час, здивований, оглянути ся, як вже невидко було нїякого иншого слоня, лиш Каля Наґа, Пудміні, і того третого з пірваним ужищем. Анї шелест, анї нїякий иншoй голос не давав знаку, де пощезали сло-

лінії оріґінальних заступників селян і ті сказали нам: ми охотно піднесемо додатки до податків.

Пос. Малаховский боронив ся сам. А ударив на него перший бесідник, здає ся, длятого, що пос. Малаховский поставив в тій палаті формальне внесене на побільшене додатків о 5 кр. Однакож я мушу з сего місця провірити, що не пос. Малаховский є дійстним виновником получшеня плат учителів, а Рада шкільна краєва. Рада шкільна краєва прийшла вже перед внесенем пос. Малаховского до Виділу краєвого з готовим внесенем, щоби піднести плату учителів. (Торосевич: ми того не знали! — Маршалок: Głos ma pos. Wachnianin!). Причини, для котрих ми нині будемо голосувати за підвисшенем плат учителів, можна зібрати коротко. Ми бачимо недостаток учительских кандидатів. Ми бачимо недостаток учителів по сільских школах, позаяк кождий тисне ся до міста, щоб там найти собі ще инший спосіб до поправи биту. Селяни наші длятого охотно годять ся на підвисшене додатків до податків, бо як-раз сільскі школи стоять порожно. А таких шкіл нечинних маємо вже тепер мабуть 480. Ми відтак бачимо загальну біду учителів, именно учителів жонатих і тому радо приходимо їм в поміч. Але притім позволю собі з сего місця відкликнутись до нашого учительства, щоби оно за ту жертву, понесену селянами, добре подбало також про долю тихже селян і їх дітий. Учительство наше повинно притім статочно поміркувати ся в своїх жаданях. В 1900 році буде наш буджет краєвий мати вже дефіцит майже міліоновий, а сей дефіцит готов зрости з кождим роком.

Не поділяю також гадки пос. Торосевича, неначе би просьвіта була тою бактериєю, що вироджує социялїзм. Не думаю, щоби образований чоловік мусів стати социялїстом. Се якась нова теория о ґенезї социялїзму. Ми будемо голосувати за внесенем краєвого Виділу вкінци і з того взгляду, бо розуміємо, що просьвіта є дуже продуктивною інвестициєю. Через просьвіту доходили всї народи до культури і добробиту. І нам треба іти їх слїдом. Се конечність невмолима! (Брава!)

Новинки.

Львів дня 25-го марта 1899.

— **Допоєняючий вибір** трех членів ради повітової в Мостисках, а именно: одного з громад сільских розписала Президия ц. к. Намістництва на день 24 цьвітня, одного з міст на 25 цьвітня і одного з більших посїлостий на день 26-го цьвітня с. р.

— **Конкурси.** Виділ краєвий розписує конкурс на шість галицких місць фондацийних у войскових заведенях виховуючих: на перший, другий, третий і четвертий рік войскової низшої школи реальної або на перший рік войскової академії (терезияньскої) в Вінер-Найштадт і в технїчній академії войсковій у Відни. Речинець подань безпосередно до краєвого виділу минає з днем 5-го мая. — Львівска школа промислова розписує конкурс на посади: учителя рисунків архітектонїчних, заводових і відручних в IX. і учителя для практичних вправ в малярстві комнатнім і декорацийнім, а також для рисунків відручних в X. ранзї. Посади отворені з днем 1-го вересня с. р., речинець подань до 20-го цьвітня.

— **Австрийскі робітники в Парижи.** З нагоди недалекої вистави в Парижи прибуває до столиці Франциї богато робітників з Австриї, надіючись там найти при виставі роботу. Позаяк однакож першеньство до роботи мають робітники французскі, а таких в Парижи нїколи не забракло, то чужосторонні робітники заводять ся завсїгди в надіях і позбавлені средств до житя, а в додатку не вміючи француской мови, облягають тамошне товариство запомогове австро-угорскої кольонії та консуляти і домагають ся, щоби їх відослати назад до свого краю. Та сама історія була вже перед послїдною парискою виставою. Робітників австрийских до роботи не приняли, а австрийскі власти в Парижи мали лише з ними непотрібні клопоти. Длятого міністерство справ заграничних і міністерство торговлї остерігають, щоби робітники не пускали ся до Парижа і заощадили собі безповоротних видатків а властям непотрібних трудів.

— **В самбірскім суді** відбувала ся сими днями карна розправа против Францїшки Ленорт, сестри милосердия Служебничок, обжалованої прокураториєю о провинену смерть 10-лїтного хлопця через недбале виконуванє свого обовязку, бо замість приписаного ліку подала хлопцеви опіюм і від того хлопець умер. По переведеній розправі трибунал увільнив обжаловану.

— **Неправдива поголоска.** Появила ся сими днями вість, що делеґат Намістництва в Кракові видав до дирекций тамошних середних шкіл рескрипт, в котрім грозить ученикам, що курять на улици, арештованем. Вість та неправдива. П. Делеґат не видавав такого рескрипту, лише дирекция полициї звернула увагу дирекций середних шкіл, що публика дуже нерадо бачить, як ученики курять на улицях цигара і просила дирекций о відповідне заряджене. О тім, аби поліцианти мали приказ арештувати учеників, не було в тім рескрипті бесїди.

— **Приклонники тїлесної кари.** До нїмецкого парляменту увійшла з Вестфалії петиция, заосмотрена тисячами підписів, в котрій підписані домагають ся заведеня на ново давнїйшого способу тїлесного караня за злочин насильства і жорстокости. Петиция та звучить: „В низу підписані сільскі і міскі горожани Вестфалії і инших громад нїмецкої вітчини звертають ся до парляменту з просьбою о заведене на ново тїлесної кари за злочини насильства і зьвірства. В теперішних обставинах кара вязниці не відповідає в многих случаях величині злочину, а загальне почуте справедливости обурює ся, що злочинець, котрий допустив ся страшного злочину на женщинах або дїтях, єсть коштом суспільности удержуваний в вигідно уряджених заведенях, де крім свободи нічого єму не бракує. Жадаючи заведеня тїлесної кари, домагаємо ся єї лиш для тих злочинців, котрі допустили ся злочину против всїляких чувств людских. В першім ряді маємо ту на думці лиш убийників з розпусти і подібних виродків. Жадаємо отже доповнення закона карного слідуючим додатком: „Єли в каридостойнім вчинку проявила ся незвичайна жорстокість, можна крім звичайної кари також на тїлесну кару засудити“. — Противники тїлесної кари най зауважають, що навіть в „свобідній“ Анґлії нїхто о знесеню єї не думає. Хто свому ближньому важить ся задавати рани і терпіня і відбирати єму здорове і житє, той на своїй шкірі най досьвідчить, що значуть болї і муки; той рід злочинців боїть ся лиш буків. Тїлесну кару має означити карний сенат вижшого суду краєвого, але визначити єї можуть також суди присяжні. В тім, що о тїлесних карах можуть рішати лиш сенати або суди присяжні, видимо певність, що кара та лиш там буде стосована, де голос людскости конче буде ся єї домагати“. — Наведені петентами параграфи закона карного, при котрих тїлесна кара має бути виміряна, відносять ся до насильства, убийства, тяжкого ушкодженя тїла, обдуманого з гори підпаленя і обдуманого з гори виставляня на небезпечність поїздів зелїзничих.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і виховане.

Добрі ради.

— Яка повинна бути борона. Що плуг зробить, то борона доповняє; она розриває виорану плугом землю, зарівнує поверхню ріллї, вириває хопту і заволочує насїнє. Ту

нї. Хлопець дивив ся і дивив ся як остовпілий.... ба, таки то правда, що слонь може щось більшого зробити, як би то чоловік гадав. Полянка значно розширила ся. В тім крузї стояло вже більше великих дерев, як перед тим, але джунґльова троща і низькі хащі щезли як би зачаровані. Малий Тумаї лиш витріщив очи, чи то дійстно правда. Аж тепер міг він зрозуміти, що значив той тупіт. Слоні розширили своє місце танцю — роздоптали низькі хащі, та сощисту трощу на фирамушку, а фарамушку на густу масу, а густу масу на тверду як скала землю.

— Ваг! — сказав малий Тумаї, протираючи собі утомлені очи. — Каля Наґо, мій пане і велителю, ідім з Підмінім до табору саґіба... борзо... бо спаду тобі з карку!... Чужий слонь лиш подивив ся за тамтими обома, коли они пустили ся в дорогу; він захропів голосно, обернув ся як стій і пустив ся в противну сторону. Може він належав до котрогось з малих краєвих князів, пятьдесять або й сто миль звідси далеко.

Коли саґіб Мек Кін дві години опісля сидів і снідав, почали єго слоні, що були через ніч спутані подвійними ужищами, голосно трубити. Пудміні і Каля Наґ прийшли храмаючи і вкриті болотом до табору. Лице у малого Тумаї виглядало, якби єго кров перемінила ся в нїм на біле молоко, а єго чорне волосє мокре від роси і вкрите чіпними ростинами звисало єму на плечі. Коли саґіб Мек Кін вийшов живо перед свій намет, старав ся малий Тумаї зробити глубокий саалам; він відозвав ся слабим голосом: Танець.... танець слонів!.... Я видів єго і їх місце танцю.... а тепер мушу.... вмирати. — Він зсунув ся слоневи з карку і впав без памяти саґібови на руку.

Але індийскі дїти ледви чи знають, що значить мати нерви. Незадовго опісля лежав малий Тумаї вельми щасливий в саґіба Мек Кіна висячій сїтці а під головами мав плащ, на котрий вераз з великою почестию споглядав; перед тим ще напив ся споро теплого молока з бранді і хініною. Коло него сидів могутний чоловік — саґіб Мек Кін — а поза ним поставали один коло другого старі з довгим волосєм і многими близнами на тїлї ловці джунґлів та слухали уважно кождого єго слова і дивили ся в одно на него, як би то він був таки сам саґіб.

— Ну.... можете самі переконати ся, чи я правду кажу.... вишліть людий, а побачите, що слоні розширили доокола своє місце танцю.... они знайдуть десять і ще раз десять і богато разів по десять троп, що ведуть до місця танцю. Убили собі землю ногами. Я сам на то все дивив ся. Каля Наґ взяв мене з собою і я видів то на власні очи. А подивіть ся, який Каля Наґ змучений.

Малий Тумаї повалив ся безсильний в свою сїтку і спав цїлий день а саґіб Мек Кін з Махва Аппою пішов тимчасом за слїдом обох слонів пятнайцять миль далеко по через горби. Саґіб Мек Кін займав ся вісімнайцять літ ловлею слонів, але він ще нїколи не видів того якогось загадочного місця танцю. Махва Аппа не потребував два рази дивити ся на полянку, щоби знати, що тут діяло ся.

— Хлопець правду каже — сказав він, стараючись надармо кінцем ноги розрити утоптану землю. — То все зробили они послїдної ночи а я міг начислити більше як сімдесять троп, що ідуть через ріку. — Подивись оптам, саґібе — там побачиш слїд, де Пудміні путом розрізав кору на дереві.... Таки так! і він був тут — річ певна — і танцював!.... Ой, Пудміні, мій пане і велителю! Що за чудні з вас зьвірята, ви слоні!

Они дивили ся на землю і на дерева та з нїмим здивованем споглядали на себе — таки правда! Люди неголні розслїдити доріг слонів, наймудрійших із всїх тварий!

Сорок і чотири лїт ходив я за моїм велителем, слоньом по джунґлях — сказав Махва Аппа — але нїколи в житю я ще не чув, щоби якийсь чоловік перед тим видів то, що видїла отся дитина минувшої ночи. На всїх богів, таже то — ну, то.... та що вже маю казати?

І він лиш покрутив головою.

Коли вернули назад до табору, була вже пора вечеряти. Саґіб Мек Кін вечеряв сам один в своїм наметі, але приказав видати людем два барани і кілька курок на пир, а крім того подвійну міру муки, рижу і соли, бо знав, що не обійде ся без торжества. Великий Тумаї прийшов шукати свого сина і слоня, а тепер, коли їх знайшов, лиш вибалушив на них очи, як би бояв ся їх обох.

роботу може зробити лиш добра борона. В добрій бороні повинні зубці іти в тім напрямі як сила, що тягне борону; кождий зубець мусить окремо значити свою дорогу, бо в противнім случаю борона забивае ся і не іде глубоко; зубці повинні стоять косо і не за густо та однаково глубоко влазити в землю. Нині роблять борони звичайно з зелізними зубцями і після того чи земля тяжка чи легка, бувають і борони тяжкі або легкі. Щоби борона ішла глубше пускае ся еї довше або кладе ся на ню якусь вагу. Роблять також борони вузкі з зубцями стоячими просто і звичайно — іменно у нас — уживають борон лиш на то, щоби поле зарівнати, або стягнути з него перій та щоби насїне заволочити. Однакож треба на то памятати, що борона і на то, щоби землю добре обробити, розбити груду, зрушити землю глубоко і вимішати еї, а до тої роботи може послужити лиш добра борона.

— Ще про курія. Гуцулка з Пасічної, що ще в лютім запитувала нас про „цноту" курія, була так добра, що прислала нам тепер на наше питанє відповідь, по чім баби в Пасічній пізнають „цноту" курія. Гуцулці з Пасічної дякуемо сердечно за прислане відповіди а бабам що знають ся так добре на „цноті" кличемо: Славно! — бо они дійстно уміють добре пізнавати правдивого курія. Длятого подаемо тут, що нам Гуцулка з Пасічної пише: „Курія пізнае ся по перах; така курка, а властиво курій, мае пера похожі на когутячі, т.е. більше довгі а вузкі і лискучі, а надто многі з них мають кінці трохи задерті до гори". — Так і дійстно есть; додамо ще, що у курія зміняе ся ще часто краска гребеня і голос. Отже се есть правдивий курій — курка пie. Нема в тім нічого надприродного і надавичайного і длятого такого курія не треба бояти ся як би чогось несамовитого. Такий курій то лиш самиця, котра по трохи прибрала прикмети самця. Атже бувають і баби, що мають таки добре значні вуси, ба й борідку, а неодна з них може й добре пie — розуміе ся лиш своему чоловікови, — а преці їх не боимо ся. Причина такої зміни в курці есть зовсім природна; есть нею зміна полова: або курка виродить ся вже неплідна, або коли курка стара, то в ній знидїе т. зв. яечник, котрий лиш з лівого боку есть вповні розвинений і з курки робить ся тогди курій. Длятого не треба нікoли держати старих курок, а курія найліпше зараз зарізати.

Переписка господарска.

Вас. Наконеч. в Чорнок.: 1) Чим можна вигубити вуши? — Худобину треба обстричи, добре вичистити і зараз по тім помастити добре чистою звичайною оливою машиновою. По кількох днях, коли гниди (нечка вуший) повідпадають, треба ще раз намастити оливою. Коли би олива була сильно підпущена нафтою, то волос випаде, але опісля відросте знову. — Инший спосіб вигубленя вуший у худоби, котрий захвалюе німецкий ветеринар Зіберт, есть такий: Змішати у фляшці по рівній части льняянного олію і нафти, добре заколотити і тою мішаниною намастити добре за помочию вовняного платка всї ті місця, де кинули ся вуши на худобині, карк, шию і т. д. Вуши зараз вигинуть, але добре есть по кількох днях ще раз то само зробити. Наконець треба помащені місця добре обмити теплою водою і простим милом. Волос при сїм способі худобині не випаде. — 2) На миши в хаті нема иншої ради, як лиш добра кітка і всїлякого рода лапки. Можна би миши троїти, але то річ небезпечна, бо бували вже такі пригоди, що троїли ся не лиш домашні зьвірята, але й діти, та старші особи. Роблять иноді так: Великий поливаний горнець наповняе ся до половини водою, а зверха обвязуе ся гладко і рівно трохи грубшим папером. Острим ножиком розрізуе ся відтак той папір по середині на перехрест так, щоби в самій середині сходили ся чотири кінчики. Той горнець ставить ся відтак на ніч в коморі, чи де небудь там де е миши, і кладе ся на розрізаний папір коло самих кінчиків по середині сьвіжо усмажених шкварочків, а до горшка приставляе ся ще дощинку — міст, так, щоби она не упала. Скоро миш занюхае на горшку солонинку, лїзе зараз по дощинці на горнець, стае на папір а той угинае ся під нею і она паде у воду. Кажуть, що така лапка есть дуже добра, лиш треба еї уміти зручно зробити. Також продають всїлякого рода лапки на миши. Н. пр. M. Feith, Wien II. Taborstrasse 11/b, продае лапки на миши по 1 зр. 20 кр. в котрі, як каже, ловить ся на ніч по 40 миший, а котрі самі наставляють ся. Але, розуміе ся, не можемо нікому припоручати зовсім сьміло того рода лапки, не знаючи, о скілько они добрі.

В. В. Срдп.: Щепа, котра мае вже звиш 6 літ, мимо того, що буйно росте, ще не родить. Яка би тому могла бути причина і чи нема на то якої ради, щоби она родила? — Причина буде, здаесь, найскорше та, що іменно деревце буйно росте. Замість, щоби оно зуживало соків на роджене овочів, оно буяе в галузе, та листе. А рада на то така: треба щепу притинати, а до того іменно тепер пора. Але треба уміти притинати, бо розходить ся не лиш о то, щоби деревце набрало родячої сили, але й щоби відповідно у вершок росло. Як то зробити, подамо в „Добрих радах". Другою причиною може бути й ґрунт, скоро в нїм нема такої поживи, котра потрібна до родженя овочів. Тогди потреба або ґрунт відповідно погноїти, або дерево пересадити.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

„Підгірска спілка" в Станиславові закупила парцелю, складаючу ся з одного морґа, і зачне в половині цьвітня будувати масарню, пивниці, ледівню і стайні. Всьо то, розуміе ся, вимагае великого вкладу. Длятого дирекция спілки просить всїх приятелів економічного розвою нашого народа, щоби помогли їй в тім ділі, а то через громадне приступлене в члени і зложене уділів. (Оден уділ 10 зр. і 1 зр. вписового). Льокация капіталу тут певна, бо реальности в Станиславові з кождим днем ідуть в гору. Масарня буде мати свій склад в місті, але головно займе ся гуртовною доставою нашим „Н. торговлям", руским купцям і крамницям по містах і селах. Гроші посилати на адр.: Дирекция „Підгірскої Спілки" в Станиславові.

Стан засівів. Мимо нечуваних зміи погоди серед теперішної зими стан засівів в нашім краю о скілько то ми могли провідати був аж до послїдних морозів зовсім добрий. Той послїдний мороз, котрий доходив до 7 степ. Цельзия мабуть не богато пошкодив, хиба може трохи там, де озимини не були вкриті снїгом, а виставлені на вітер. Звичайно можуть озимини добре видержати 6 до 7 степенів морозу. — В загальнім інтересї було би добре, як би наші читателї були так добрі і подавали нам від часу до часу вісти з ріжних сторін про стан засівів і садовини. Просимо дуже о то. Кореспонденцийна карта раз або два рази на місяць не великий видаток, а в заміну будуть вісти з краю про стан засівів.

— Ще про фацелію. П. Павло Кирчів, учитель в Озерянці, почта Заруде подае нам до відомости, що у него можна дістати доброго насїня фацелії і він вишле Зарядам шкіл народних безплатно до засїяня в шкільнім городі, скоро они віднесуть ся урядово до заряду школи в Озерянці. П. Кирчів каже дальше: Єсли хто схоче засїяти собі фацелію, то чиню уважним, що треба еї сіяти не густо і не на дуже гнїйнім поли, бо би дуже вилягала. Не лиш пасічники, могуть і не пасічники сіяти еї в зільниках, бо фацелія не лиш довго і приемно пахне, але й дуже красний цьвіт мае і то рясками. Цвите синьо, росте скоренько, листе папоротовате (подібнійше до листя наворотника або наворотища — Tanacetum. *Ред.*), хорошеньке. Била доходять і до $^{1}/_{2}$ метрової висоти. Пасічники найліпше щоби сіяли по трошка, але в ріжних місяцях: в марті, в цьвітни, маю, червни і липни. Пчоли на фацелії сидять вічно: чи сухо, чи мокро, тепло чи зимно. Не знаю, чи е яка ростина для пчіл відповіднійша. Сіяти можна і попід плоти, на межах і де небудь тай не треба більше ніякого заходу.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віденъ 25. марта. Предсїдателї німецких клюбів парляментарних мають зібрати ся на конференцию в другій половині цьвітня.

Рим 25. марта. Fanfulla доказуе уперто, що Папа від часу операциї не виходив зовсім із своеї комнати і стан его ослабленя такий, що дае причину до постійної обави.

Льондон 25 марта. Daily Chronicle доносить, що правительство анґлїйске сподїває ся скорого порозуміня Анґлії з Росиею в справі Хіни, що вже в короткім часї буде потверджено офіцияльно.

За редакцию відповідае: **Адам Креховецкий.**

Устроїли торжество: позапалювали огні перед довгим рядом слонів, що сіпали ланцухами, а малий Тумаі був героем всего того величаня. Великі брунатні ловці слонів, стежники, погоничі і смирителї — всї ті люди, що через ціле свое житє лиш підглядали та підслухували тайни диких слонів, подавали собі малого Тумаі з рук до рук та кропили его чоло кровю сьвіжого джунґлївского когута на знак, що він став тепер ловцем, котрий в просторих диких джунґлях мае повне право горожаньства. А коли наконець огні догоріли і від своеї грани кидали пурпурове сьвітло на слонів, мов би й їх облито кровю, тогди схопив ся Махва Аппа — Махва Аппа, старший над всїма погоничами всїх кеддаґів — Махва Аппа права рука саґіба, его заступник, що від сорок літ не видів анї одної дороги, збудованої людскою рукою — Махва Аппа, котрий так був великий, що не називав ся инакше лиш Махва Аппа — він схопив ся на рівні ноги, підняв малого Тумаі високо у воздух понад свою голову і промовив так грімко, що его голос залунав аж по цілім таборі:

— Послухайте мене, братя! Та й ви послухайте мого голосу, ви панове там коло палїв, бо то я говорю, я, Махва Аппа. Отсей хлопець нехай від тепер не називае ся вже „малий Тумаі", але „Тумаі любимець слонів", так, як називав ся перед ним его прадїд. Що не судило ся видїти ніякому иншому чоловікови, видів він на власні очи через цілу довгу ніч, бо він любимець слонів і богів з джунґлїв. Він нехай буде великим стежником — нехай навіть буде більший як я, Махва Аппа! Нехай ходить за сьвіжою і старою тропою — нехай зможе розпізнати і мішану тропу оком сокола. Нехай ему не стане ся нічого злого, коли в кеддазї буде бігати попід животи слонів, а коли на ловах впаде на землю, то нехай поклонить ся ему слонь-стадник і нехай его не рушить. Аіґаі! мої велителї і панове там на ланцухах — він обернув ся до слонів, що розважно кивали головами — Аіґаі! Ось тут той малий, що підслухав вас при ваших тайнах, що видів як ви танцювали — що підглянув то, що ви заздрістно укриваете перед людьми! Віддайте ему честь, мої велителї! Саалам Каро, мої діти! Повитайте Тумаі, вашого любимця на свій лад! Ґунґа Першад, агаа! Гіра Ґуй, Бірчі Ґуй, Кутта Ґуй, агаа! Пудміні, ти видів его при танци, тай ти Каля Наґу, ти перло межи слонями. Агаа! Всї враз! Най жие наш Тумаі любимець слонів! Баррао!

І на сей послїдний дикий поклик підкинув цілий ряд слонів хоботи в гору, що кінчики їх висїли аж понад головами, і всї разом затрубіли голосно на поклін так, як хиба лиш для віце-короля Індиї, коли ему трублять Салаамут кеддаґів.

А то все діяло ся в честь малого Тумаі, котрий видів то, що не судило ся нікoли перед тим видїти ніякому чоловікови: танець слонів серед ночи в самій глубині горбів Ґаро.

„TRIPLEX"

патентовані машини до шитя Вертгайма суть ів уживаню цісарского Дому.

Високо-рамена машина ножна

35 зр. 50 кр.

Цїни знижені.

WERTHEIMA машини до шитя

загально признана, знаменита, без гамору шиюча машина для домашного ужитку і промислу. 1

30 днїв проби 5-лїтна письмена ґваранция.

Кожда машина, котра би в часї проби не показала ся знаменитою, принимає ся на мій кошт назад.

Продаж без посередництва аґентів, тому цїна нижша о половину за найлїпші вироби.

Найновійшої системи патентовані

„Triplex“ Wertheima машини

Versandthaus Nähmaschinen

STRAUSS

Wien, IV. Margarethenstrasse 12 fd.

Прошу жадати цїнники і проби шитя.

Недужим на лїшаї

сухі, мокрі або лущачі ся, і получене з тою недугою також **„печене шкіри“** помагає під ґваранциєю, навіть в найгірших случаях **„Дра Гебри смерть лїшаям“**. Уживає ся внутрішно; нешкідливе. — Цїна 6 зр. в. а. За надісланем тої квоти (також марками почтовими) присилає ся почтою, без коштів цлових, франко: **St. Marien-Drogerie, Danzig** (Deutschland). 3

$4\frac{3}{4}$ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за присланем гроший. Під 7 ґваранциєю найлїпший товар.

Африк. Мока перлова . .	зр	3·70
Сантос дуже добра . .	„	3·70
Сальвадор зелена найлїп.	„	4·35
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·10
Золота Ява жовта найлїп.	„	5·90
Перл кава знамен. сильна	„	5·55
Арабска Мока дд. аромат.	„	6·90

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & Co., HAMBURG.

Цегольня парова ОО. Єзуїтів в Бонковичах під Хировом виробляє цегли, дахівки і дрени і поручає тії же по приступній цінї. Готової цегли на складї до 400.000. (*4-6)

НАУКУ КРОЮ

і шитя уборів дамских

систематично проваджену, подають в рядї статїй **„MODY PARYSKIE"** найдешевше і найгарнїйше ілюстроване письмо для жінок.

Кожда з пань запізнавши ся з тими статями, буде могла без помочи кравчині зробити для себе відповідну туалету.

„MODY PARYSKIE“ коштують квартально лиш 1 злр., піврічно 2 злр., річно 4 злр., а пренумерату належить присилати до Адміністрациї **„Mód Paryskich“** у Львові ул. Личаківска ч. 27.

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До Народної Часописи

і

Газети Львівскої

Всїлякі

ОГОЛОШЕНЯ

принимає виключно

АҐЕНЦИЯ

ДНЕВНИКІВ і ОГОЛОШЕНЬ

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 9.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).